

(กสม. แลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 29/2566)

กสม. แจ้งสมาคมโรงพยาบาลเอกชนกำชับโรงพยาบาลเอกชนไม่ให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวีให้บริษัทเอกชน
เพื่อประกอบการพิจารณารับคนเข้าทำงาน
- ตรวจสอบการดำเนินโครงการบริหารจัดการน้ำ โจง เลข ชี มูลฯ ชี้ประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูล
และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำอย่างทั่วถึง

วันที่ 9 สิงหาคม 2566 เวลา 13.30 น. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยนายวสันต์ ภัยหลีกลี้ และนางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 29/2566 โดยมีวาระสำคัญดังนี้

1. กสม. ขอให้กำชับโรงพยาบาลเอกชนไม่ให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวีให้บริษัทเอกชนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณารับคนเข้าทำงาน อันเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนจากมูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์ เมื่อเดือนมีนาคม 2566 ซึ่งร้องเรียนแทนผู้เสียหายรายหนึ่งที่เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีและเป็นพนักงานชั่วคราวแผนกบริการอาหารและเครื่องดื่มของโรงแรมแห่งหนึ่ง ในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ว่าโรงแรมกำหนดเงื่อนไขให้ผู้สมัครงานที่ผ่านการคัดเลือกเป็นพนักงานประจำต้องตรวจหาเชื้อเอชไอวีที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งก่อนรับเข้าทำงาน จึงขอให้ตรวจสอบ

กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 กำหนดว่าการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุความแตกต่างในสภาพทางกายหรือสุขภาพจะกระทำมิได้ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ได้ให้การรับรองสิทธิในการทำงาน ซึ่งรวมถึงสิทธิของทุกคนในโอกาสที่จะหาเลี้ยงชีพ โดยงานซึ่งตนเลือกหรือรับอย่างเสรี

กสม. เห็นว่า การที่โรงแรมแห่งดังกล่าวกำหนดเงื่อนไขให้ผู้สมัครงานที่ผ่านการคัดเลือกเป็นพนักงานประจำต้องตรวจหาเชื้อเอชไอวีก่อนรับเข้าทำงาน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องสภาพทางกายหรือสุขภาพ และสิทธิของบุคคลในโอกาสที่จะหาเลี้ยงชีพอย่างเสรี และขัดต่อประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การป้องกันและการบริหารจัดการด้านเอดส์ในสถานที่ประกอบกิจการ ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2563 แนวปฏิบัติแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและการบริหารจัดการด้านเอดส์ในสถานที่ทำงาน ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2552 และเป็นการไม่ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ เรื่อง โรคเอดส์ในโลกแห่งการทำงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) จึงเป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

อย่างไรก็ตาม ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ปัจจุบันโรงแรมดังกล่าว ได้ยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้สมัครงานที่ผ่านการคัดเลือกเป็นพนักงานประจำต้องตรวจหาเชื้อเอชไอวีแล้ว ประกอบกับผู้เสียหายไม่ประสงค์สมัคร

เป็นพนักงานประจำของโรงแรมแห่งดังกล่าวแล้ว ขณะที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งดังกล่าวซึ่งเคยให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวีให้กับบริษัทเอกชนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณารับบุคคลเข้าทำงาน กรมควบคุมโรค ได้มีหนังสือเมื่อเดือนมีนาคม 2566 ขอความร่วมมือไปยังโรงพยาบาลเอกชนไม่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวีให้กับผู้สมัครงานหรือบุคคลที่เตรียมบรรจุเป็นพนักงาน หรือตรวจสุขภาพประจำปีให้กับสถานประกอบการหรือหน่วยงานภาคเอกชน และปัจจุบันโรงพยาบาลเอกชนแห่งดังกล่าว ได้ยกเลิกให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวีให้กับบริษัทเอกชนทุกแห่งแล้ว

จากเหตุผลดังกล่าว กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2566 มีมติเห็นว่า การละเมิดสิทธิมนุษยชนตามคำร้องกรณีนี้เป็นกรณีตามมาตรา 39 (5) ประกอบมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ที่บัญญัติให้ กสม. ยุติเรื่องหากเป็นเรื่องที่มีการแก้ไขปัญหาย่างเหมาะสมแล้ว

ก่อนหน้านั้น กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2566 ได้พิจารณารายงานผลการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกรณีคล้ายคลึงกันสืบเนื่องจากเมื่อเดือนมีนาคมและเมษายน 2566 มูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์ได้ร้องเรียนแทนผู้เสียหายสองรายซึ่งติดเชื้อเอชไอวี และสมัครเข้าทำงานกับบริษัทสองแห่ง โดยฝ่ายบุคคลของบริษัททั้งสองให้ผู้เสียหายเข้ารับการตรวจสุขภาพและตรวจหาเชื้อเอชไอวีที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง กรณีดังกล่าว กสม. ได้รับเรื่องไว้ประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยได้ประสานสอบถามไปยังบริษัทและโรงพยาบาลเอกชนผู้ถูกร้อง ซึ่งต่อมาได้รับทราบว่าเป็นบริษัทเอกชนได้ยกเลิกการตรวจหาเชื้อเอชไอวีก่อนรับเข้าทำงานทุกตำแหน่ง และโรงพยาบาลเอกชนตามคำร้องได้ยกเลิกการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในผู้สมัครงานหรือพนักงานให้แก่บริษัทเอกชน และปฏิเสธการแจ้งผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีให้แก่ผู้ประกอบการ นายจ้าง หรือบุคคลอื่นใด ทราบด้วย ในส่วนของกรมควบคุมโรคได้มีหนังสือเมื่อเดือนพฤษภาคม 2566 แจ้งไปยังสมาคมโรงพยาบาลเอกชนเพื่อขอความร่วมมือโรงพยาบาลเอกชนไม่รับตรวจหาเชื้อเอชไอวีประกอบการรับเข้าทำงานหรือใช้ประเมินบุคคล อันเป็นกรณีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อแก้ไขปัญหาย่างเหมาะสมแล้ว กสม. จึงมีมติเห็นชอบผลการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ดี เพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยชน จึงมีมติให้แจ้งไปยังสมาคมโรงพยาบาลเอกชนอีกครั้งเพื่อกำชับโรงพยาบาลเอกชนทุกแห่งไม่ให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวีในผู้สมัครงานหรือพนักงาน รวมถึงแจ้งผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีทุกกรณี

2. กสม. ตรวจสอบการดำเนินโครงการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย์ ซี มูลฯ ชี้ประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำอย่างทั่วถึง แนะ สทนช. และกรมชลฯ ทบทวนโครงการ

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนจากผู้แทนภาคประชาชนเมื่อเดือนตุลาคม 2564 และเดือนมกราคม 2565 ระบุว่า เมื่อปี 2548 – 2555 กรมชลประทาน ได้ดำเนินโครงการศึกษาความเหมาะสมและประเมินผลกระทบ

สิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) รวมทั้งการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ของโครงการบริหารจัดการน้ำ โขง เลข ซี มูล โดยแรงโน้มถ่วง ต่อมาสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ได้ทบทวนและศึกษาเพิ่มเติมผลการศึกษางานของกรมชลประทาน และจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการบริหารจัดการน้ำ โขง เลข ซี มูล โดยแรงโน้มถ่วง : การพัฒนาระยะที่ 1 ช่วงปากแม่น้ำเลย – เขื่อนอุบลรัตน์ เสนอต่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการบริหารจัดการน้ำ โขง เลข ซี มูล และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จัดทำข้อมูลเพิ่มเติม ผู้แทนภาคประชาชนเห็นว่า โครงการดังกล่าวมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ผู้ดำเนินโครงการขาดความเข้าใจในภูมินิเวศ รวมถึงวัฒนธรรมการใช้น้ำ และการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีกทั้งยังขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างทั่วถึง จึงขอให้ตรวจสอบ

กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 41 และ มาตรา 43 (2) และ (3) ได้ให้การรับรองสิทธิของบุคคลและชุมชนในการได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งรับรองสิทธิของบุคคลและชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งสามารถเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ หรือคว่นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน

จากการตรวจสอบปรากฏว่า ขณะที่ สทนช. ศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการ กลไถและเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ เช่น การจัดทำผังน้ำเพื่อให้เห็นแผนที่หรือแผนผังแสดงระบบทางน้ำในภาพรวมทั้งหมด การแต่งตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียอย่างแท้จริง และสะท้อนสภาพอุทกวิทยา สภาพภูมิศาสตร์ ระบบนิเวศ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และวิถีชีวิตของประชาชนในการใช้น้ำ รวมถึงการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ในระดับลุ่มน้ำ ซึ่งกลไเหล่านี้เป็นหนึ่งในช่องทางที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ใช้น้ำและผู้มีส่วนได้เสีย ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในท้องถิ่นของตน

จากการรับฟังข้อเท็จจริงและการสุ่มสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนและผู้ที่จะได้รับผลกระทบตามแนวโครงการพาดผ่าน ทั้ง 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย หนองบัวลำภู อุดรธานี และขอนแก่น พบว่าประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการ เช่น รายละเอียดโครงการ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น การเวนคืนที่ดิน ข้อดีข้อเสีย และการชดเชยเยียวยา โดยเฉพาะผู้ที่จะได้รับผลกระทบโดยตรงต่อทรัพย์สิน เนื่องจากกลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่ได้รับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ทำให้มีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ อีกทั้งถูกเร่งรัดจากเจ้าหน้าที่ในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับ และมีข้อกังวลว่าการตอบแบบสำรวจดังกล่าวจะเป็นการยินยอมให้ใช้ที่ดินด้วย

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น พบว่าโครงการดังกล่าวซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด รวมกว่า 174 กิโลเมตร จะมีผู้ได้รับผลกระทบด้านที่ดินจากการก่อสร้างในระยะที่ 1 ทั้งหมดมากกว่า 1,000 ราย เป็นพื้นที่ทำกินกว่า 1,400 แปลง (10,865 ไร่) และสิ่งปลูกสร้าง 303 หลัง โครงการดังกล่าวนอกจากจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคม แล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของประชาชนซึ่งมีผลต่อมาตรฐานการครองชีพอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ หลังจากดำเนินการพัฒนาในระยะที่ 1 ช่วงที่ 1 แล้วเสร็จ กรมชลประทานจะศึกษาและประเมินผลกระทบการพัฒนาระบบชลประทานในระยะต่อไป ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้ อาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และอาจกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการใช้น้ำของประชาชนเพิ่มเติม การศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในแต่ละระยะโดยแยกส่วนกัน และการให้ข้อมูลเฉพาะการพัฒนาโครงการระยะที่ 1 จึงไม่เพียงพอต่อการพิจารณาตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสีย

แม้ปัจจุบันรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการดังกล่าวยังไม่ได้รับความเห็นชอบจาก คชก. และอยู่ระหว่างผู้รับผิดชอบโครงการประสานการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้คัดค้านเพิ่มเติม แต่เนื่องจากเป็นโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ ใช้งบประมาณจำนวนมาก และมีผลกระทบต่อประชาชนเป็นวงกว้าง การดำเนินการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จึงต้องไม่เป็นเพียงการดำเนินการให้ครบถ้วนในเชิงกระบวนการเท่านั้น แต่รัฐมีหน้าที่รับรองให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิในเชิงเนื้อหา กล่าวคือ ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ได้รับผลกระทบต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน บนพื้นฐานของการได้รับทราบข้อมูลและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอเพื่อประกอบการตัดสินใจ

นอกจากนี้ สปป.ลาว จะพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนसानะคาม โดยมีที่ตั้งโครงการอยู่เหนือพื้นที่ห้วยงานแนวผันน้ำโขงอีสาน บริเวณอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ซึ่งจากการคาดการณ์ผลกระทบจากโครงการดังกล่าวของสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission Secretariat: MRCS) พบว่า โครงการเขื่อนसानะคาม จะมีผลต่อความผันผวนของระดับน้ำในแม่น้ำโขง ดังนั้น การพิจารณาและขับเคลื่อนโครงการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย ชี มูลฯ จึงต้องเป็นไปด้วยความรอบคอบ รับฟังข้อมูลจากทุกฝ่ายอย่างรอบด้าน และให้ประชาชนผู้ใช้น้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ และผู้มีส่วนได้เสีย ได้มีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มโครงการด้วย

ในขั้นนี้จึงเห็นว่า การดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการบริหารจัดการน้ำโขงเลย ชี มูล โดยแรงโน้มถ่วง : การพัฒนาระยะที่ 1 ช่วงปากแม่น้ำเลย - เขื่อนอุบลรัตน์ ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรมชลประทาน มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วยเหตุผลข้างต้น กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2566 จึงมีข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

(1) ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติชะลอการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทบทวนความจำเป็นและเหมาะสมในการดำเนินโครงการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย ชี มูล โดยแรงโน้มถ่วง ทุกระยะ

โดยมอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรมชลประทาน ประสานให้เกิดการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล องค์กรผู้ใช้น้ำ ประชาชนผู้ใช้น้ำในพื้นที่ทั้ง 3 ลุ่มน้ำ รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียและที่อาจได้รับผลกระทบจากโครงการ เพื่อร่วมกันปรึกษาหารือและทบทวนความจำเป็นเหมาะสมในการดำเนินโครงการบริหารจัดการน้ำ โขง เลขี มูล โดยแรงโน้มถ่วง โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการเสนอทางเลือกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและวิถีชีวิตวัฒนธรรมการใช้น้ำในพื้นที่ของตน ภายใต้การสนับสนุนข้อมูลอย่างรอบด้านที่เพียงพอต่อการให้ข้อเสนอแนะและความเห็นก่อนการตัดสินใจ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการทบทวนภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งรายงานผลการตรวจสอบนี้

(2) ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เร่งรัดการจัดทำผังน้ำ และทบทวนผลการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ของลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ ผู้มีส่วนได้เสีย และประชาชนผู้ใช้น้ำ ได้มีส่วนร่วมอย่างครบถ้วน และเพื่อให้การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านทรัพยากรน้ำสอดคล้องกับความต้องการ ภูมินิเวศ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และวิถีชีวิตของประชาชนแต่ละพื้นที่อย่างยั่งยืน

(3) ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาหลักเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 โดยนำหลักการและกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ใช้น้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ คณะกรรมการลุ่มน้ำ และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาเป็นแนวทางประกอบการให้ความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

9 สิงหาคม 2566